Šis dokumentas yra skirtas tik informacijai, ir institucijos nėra teisiškai atsakingos už jo turinį

►B

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 30 d.

dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai

(2011/344/ES)

(OL L 159, 2011 6 17, p. 88)

iš dalies keičiamas:

		Oficialusis leidinys		
		Nr.	puslapis	data
►M1	2011 m. rugsėjo 2 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimas 2011/541/ES	L 240	8	2011 9 16

▼B

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2011 m. gegužės 30 d.

dėl Sąjungos finansinės pagalbos suteikimo Portugalijai

(2011/344/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė ([1]), ypač į jo 3 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Pastaruoju metu įtampa Portugalijai finansų rinkose vis didėjo – tai rodė augantį nerimą dėl jos valstybės finansų tvarumo. Prasidėjusi esant struktūriškai silpnam ekonominiam pagrindui, dabartinė krizė padarė didžiulį poveikį ir valstybės finansams – tai galiausiai lėmė staigų Vyriausybės obligacijų pajamingumo skirtumų didėjimą. Kredito reitingų agentūroms keletą kartų iš eilės sumažinus Portugalijos obligacijų reitingus, šalis tapo nepajėgi refinansuoti savo skolų tokiomis palūkanų normomis, kurios atitiktų ilgalaikio fiskalinio tvarumo tikslą. Tuo pat metu nuo išorės finansavimo labai priklausomas bankų sektorius buvo vis labiau atskiriamas nuo finansavimo iš tarptautinių rinkų.

(2) Dėl šio didelio ekonominio ir finansinio sutrikdymo, kurį lėmė išskirtinės aplinkybės, kurių Vyriausybė negalėjo kontroliuoti, 2011 m. balandžio 7 d. Portugalija oficialiai paprašė Europos Sąjungos, eurą įsivedusių valstybių narių ir Tarptautinio valiutos fondo (TVF) suteikti jai finansinę pagalbą siekiant paremti politinę programą, kuria siekiama atkurti pasitikėjimą ir sudaryti sąlygas grįžti prie tvaraus ekonomikos augimo, taip pat apsaugoti Portugalijos, euro zonos ir Sąjungos finansinį stabilumą. 2011 m. gegužės 3 d. Vyriausybė ir jungtinė Europos Komisijos, TVF ir ECB delegacija pasiekė susitarimą dėl visapusiškos trejų metų politinės programos laikotarpiui iki 2014 m. vidurio, kuri turi būti išdėstyta Ekonominės ir finansų politikos memorandume (EFPM) ir Susitarimo memorandume dėl specialių ekonominės politikos sąlygų (toliau – Susitarimo memorandumas). Šiai politinei programai pritarė dvi didžiausios opozicijos partijos.

([1]) OL L 118, 2010 5 12, p. 1.

▼B

(3) Komisijai ir Tarybai Portugalijos pateikto šio ekonominio ir finansinio koregavimo programos projekto (toliau – Programa) tikslas – atkurti pasitikėjimą valstybe ir bankų sektoriumi ir paremti ekonomikos augimą ir užimtumą. Joje numatyti visapusiški veiksmai trijose srityse. Pirma, laikotarpio pradžioje vykdytinos nuodugnios struktūrinės reformos potencialiam augimui paskatinti, darbo vietoms kurti ir konkurencingumui gerinti (be kita ko, vykdant fiskalinę devalvaciją). Visų pirma, Programoje numatytos darbo rinkos, teismų sistemos, tinklų pramonės šakų ir būsto bei paslaugų sektorių reformos, kad būtų sustiprintas ekonomikos augimo potencialas, pagerintas konkurencingumas ir būtų lengviau vykdyti ekonomikos koregavimą. Antra, patikima ir subalansuota fiskalinio konsolidavimo strategija, grindžiama struktūrinėmis fiskalinėmis priemonėmis ir geresne viešojo ir privačiojo sektorių partnerysčių ir valstybinių įmonių biudžetų kontrole, siekiant užtikrinti, kad bendrosios valstybės skolos ir BVP santykis vidutinės trukmės laikotarpiu imtų stabiliai mažėti. Valdžios institucijos yra įsipareigojusios sumažinti deficitą iki 3 % BVP iki 2013 m. Trečia, veiksmai finansų sektoriui apsaugoti nuo neplaningo finansinio įsiskolinimo mažinimo taikant rinkos pagrindu veikiančius mechanizmus bei pagalbines priemones.

(4) Remiantis dabartinėmis Komisijos parengtomis nominaliojo BVP augimo projekcijomis (- 1,2 % 2011 m, - 0,5 % 2012 m., 2,5 % 2013 m. ir 3,9 % 2014 m.), fiskaliniai tikslai atitinka skolos ir BVP santykio raidą – 101,7 % 2011 m., 107,4 % 2012 m., 108,6 % 2013 m. ir 107,6 % 2014 m. Taigi, skolos ir BVP santykis turėtų stabilizuotis 2013 m. ir vėliau turėtų mažėti, darant prielaidą, kad deficitas ir toliau bus mažinamas. Skolos dinamikai poveikio turi keletas ypatingų operacijų; numatoma, kad dėl jų skolos ir BVP santykis 2011 m. turėtų padidėti 1¾ procentinio punkto BVP, o 2012–2014 m. – ¾ procentinio punkto per metus. Be kitų operacijų, tai didelės apimties finansinio turto įsigijimai, visų pirma susiję su galimu bankų kapitalo restruktūrizavimu ir valstybinių įmonių finansavimu; jos 2011–2014 m. laikotarpiu sudarys iki ½ % BVP per metus. Kita vertus, skolą mažinti padės iš privatizacijos gautos pajamos, kurių bendra vertė iki 2013 m. sudarys apie 3 % BVP.

(5) Remiantis Komisijos kartu su Europos Centriniu Banku (ECB) ir TVF parengtu vertinimu, laikotarpiu nuo 2011 m. birželio mėn. iki 2014 m. vidurio Portugalijai reikalingas finansavimas sudaro iš viso 78 mlrd. (78 000 mln.) EUR. Nepaisant reikšmingo fiskalinio koregavimo, Programos laikotarpiu valstybės finansavimo trūkumas gali sudaryti iki 63 mlrd. EUR. Šis įvertis nustatytas darant prielaidą, kad prie vidutinės trukmės ir ilgalaikės skolos rinkos nebus prieigos iki 2013 m. pirmos pusės. Manoma, kad Portugalija bus pajėgi prasitęsti savo esamos trumpalaikės skolos terminą, nors Programoje ir numatytas finansavimo rezervas, jei būtų neplanuotai nukrypta nuo Komisijos pagrindinio finansavimo scenarijaus. Tvariam pasitikėjimui Portugalijos bankų sistema atkurti skirtoje programoje pateiktoje finansų sektoriaus strategijoje numatyta, kad bankų grupėms reikės užtikrinti, kad jų pagrindinio 1 pakopos kapitalo rodiklis iki 2010 m. pabaigos

▼B

siektų 9 %, o iki 2012 m. pabaigos – 10 %. Programoje numatyta iki 12 mlrd. EUR bankų rėmimo schema būtinam kapitalui suteikti, jei nepavyktų rasti sprendimo rinkoje. Vis dėlto faktiniai finansavimo poreikiai gali būti gerokai mažesni, ypač jei Programos laikotarpiu rinkos sąlygos labai pagerės ir bankininkystės sektoriuje nebus patirta didelių nenumatytų nuostolių.

(6) Programa turėtų būti finansuojama įnašais iš išorės šaltinių. Sąjungos pagalba Portugalijai siektų iki 52 mlrd. EUR pagal Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonę (EFSM), nustatytą Reglamentu (ES) Nr. 407/2010, ir iš įnašų iš Europos finansinio stabilumo fondo. Be to, Portugalija paprašė TVF 23 742 mlrd. SST paskolos (kuri lygi 26 mlrd. EUR pagal 2011 m. gegužės 5 d. valiutos kursą) pagal išplėstinę fondo priemonę. Paramą pagal EFSM reikia teikti panašiomis į TVF sąlygomis. Sąjungos finansinę pagalbą turėtų administruoti Komisija.

(7) Taryba turėtų reguliariai peržiūrėti Portugalijos įgyvendinamą ekonominę politiką.

(8) Specialios ekonominės politikos sąlygos, dėl kurių susitarta su Portugalija, turėtų būti išdėstytos Susitarimo memorandume. Išsamios finansinės sąlygos turėtų būti išdėstytos Susitarime dėl paskolos.

(9) Komisija, vykdydama išvykstamuosius patikrinimus ir naudodamasi reguliariomis Portugalijos valdžios institucijų ataskaitomis, kartu su ECB turėtų reguliariai tikrinti, kad būtų vykdomos su pagalba susietos ekonominės politikos sąlygos.

(10) Per visą Programos įgyvendinimo laikotarpį Komisija turėtų teikti papildomas politines konsultacijas ir techninę pagalbą konkrečiose srityse.

(11) Operacijos, vykdomos naudojantis Sąjungos finansinės pagalbos lėšomis, turi derėti su Sąjungos vykdoma politika ir atitikti Sąjungos teisės aktus. Finansų įstaigų rėmimo veiksmai turi būti vykdomi pagal Sąjungos konkurencijos taisykles.

▼B

(12) Pagalba turėtų būti teikiama siekiant padėti sėkmingai įgyvendinti Programą,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

1. Sąjunga suteikia Portugalijai paskolą, kuri neviršija 26 mlrd. EUR ir kurios ilgiausias vidutinis grąžinimo terminas yra 7,5 metų.

2. Finansinė pagalba suteikiama per trejus metus nuo pirmosios dienos po šio sprendimo įsigaliojimo.

▼M1

3. Komisija Sąjungos finansinę pagalbą Portugalijai teikia daugiausia 14 dalių. Bet kuri dalis gali būti išmokama viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Pirmos ir antros dalių dalinių išmokų grąžinimo terminai gali būti ilgesni negu 1 dalyje nurodytas ilgiausias vidutinis terminas. Tokiais atvejais kitų dalinių išmokų grąžinimo terminai nustatomi taip, kad būtų laikomasi 1 dalyje nurodyto ilgiausio vidutinio termino, kai išmokėtos visos dalys.

▼B

4. Pirmąją dalį leidžiama naudoti įsigaliojus Paskolos susitarimui ir Susitarimo memorandumui. Toliau paskola kaskart išmokama tik su sąlyga, kad gautas teigiamas Komisijos, pasikonsultavus su ECB, vertinimas, jog Portugalija vykdo bendras ekonominės politikos sąlygas, apibrėžtas šiuo sprendimu ir Susitarimo memorandumu.

5. Portugalija moka Sąjungai kiekvienos dalinės išmokos finansavimo kainą plius 215 bazinių punktų maržą, dėl to sąlygos yra panašios į TVF paramos sąlygas.

6. Be to, Portugalija dengia Reglamento (ES) Nr. 407/2010 7 straipsnyje nurodytas sąnaudas.

7. Jei to reikia paskolai finansuoti, leidžiama laikantis rizikos ribojimo principų naudoti palūkanų normų apsikeitimo sandorius su didžiausią kredito kokybės vertinimą turinčiomis sandorio šalimis ir išankstinį skolinimąsi.

8. Dėl tolesnių paskolos dalių dydžio ir leidimo jomis naudotis sprendžia Komisija. Komisija sprendžia dėl dalinių išmokų dydžio.

2 straipsnis

1. Pagalbą Komisija administruoja taip, kad būtų laikomasi Portugalijos įsipareigojimų.

2. Komisija, pasikonsultavusi su ECB, su Portugalijos valdžios institucijomis susitaria dėl su finansine pagalba susietų specialių ekonominės politikos sąlygų, kaip išdėstyta 3 straipsnyje. Tos sąlygos išdėstomos Susitarimo memorandume, kurį pasirašo Komisija ir Portugalijos valdžios institucijos, atsižvelgiant į 1 dalyje nurodytus įsipareigojimus. Išsamios finansinės sąlygos išdėstomos Susitarime dėl paskolos, kuris turi būti sudarytas su Komisija.

▼B

3. Komisija kartu su ECB reguliariai (bent kartą kas ketvirtį) tikrina, kad su pagalba susietos ekonominės politikos sąlygos būtų įgyvendinamos, ir apie tai praneša Ekonomikos ir finansų komitetui prieš išmokant kiekvieną paskolos dalį. Tuo tikslu Portugalijos valdžios institucijos visapusiškai bendradarbiauja su Komisija ir ECB ir pateikia jiems visą būtiną informaciją. Komisija informuoja Ekonomikos ir finansų komitetą apie galimą pasiskolintų lėšų refinansavimą arba finansinių sąlygų pasikeitimą.

4. Portugalija priima ir įgyvendina papildomas konsolidavimo priemones makrofinansiniam stabilumui užtikrinti, jei tokių priemonių prireiktų vykdant pagalbos programą. Prieš priimdamos bet kokias minėtas papildomas priemones, Portugalijos valdžios institucijos konsultuojasi su Komisija ir ECB.

3 straipsnis

1. Portugalijos valdžios institucijų parengtas ekonominio ir finansinio koregavimo programos (toliau – Programa) projektas patvirtinamas.

2. Išmokėjus pirmą dalį, kiekviena tolesnė dalis išmokama remiantis tuo, kad Programa tinkamai vykdoma ir ypač kad įgyvendinamos specialios ekonominės politikos sąlygos, išdėstytos Susitarimo memorandume., *inter alia*, tai yra priemonės, numatytos šio straipsnio 4–8 dalyse.

3. Laikantis perviršinio deficito procedūros (PDP) reikalavimų, valdžios sektoriaus deficitas neviršija 10 068 mln. EUR (remiantis dabartinėmis projekcijomis, 5,9 % BVP) 2011 m., 7 645 mln. EUR (4,5 % BVP) 2012 m. ir 5 224 mln. EUR (3,0 % BVP) 2013 m. Apskaičiuojant deficitą, neatsižvelgiama į galimas biudžetines bankų rėmimo priemonių išlaidas, susijusias su Vyriausybės finansų sektoriaus strategija. Konsolidaciją galima pasiekti vykdant kokybiškas nuolatines priemones ir iki minimumo sumažinant poveikį pažeidžiamiausioms grupėms.

4. Iki nurodytų metų pabaigos Portugalija priima 5–8 dalyse nurodytas priemones, o konkretūs 2011–2014 m. terminai turi būti išdėstyti Susitarimo memorandume. Portugalija yra pasirengusi imtis papildomų konsolidavimo priemonių deficitui iki 2013 m. sumažinti iki mažesnės negu 3 % BVP ribos, jei būtų nukrypta nuo tikslų.

5. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, iki 2011 m. pabaigos priima šias priemones:

▼M1

a) Portugalija įgyvendina visas 2011 m. biudžete numatytas fiskalinio konsolidavimo priemones, kurių vertė siekia apie 9 mlrd. EUR, ir papildomas vėliau Vyriausybės paskelbtas konsolidavimo priemones. Kad atsvertų neigiamas biudžeto tendencijas ir 2011 m. siektinam deficito rodikliui kylančią riziką, Portugalija griežtina

▼M1

biudžeto vykdymą, 2011 m. taiko jau patvirtintą vienkartinį gyventojų pajamų mokesčio padidinimą, paankstina ir ne nuo 2012 m., o nuo 2011 m. spalio 1 d. nustato didesnį gamtinių dujų ir elektros energijos PVM tarifą, taip pat paspartina koncesijų pardavimą. Vyriausybė taip pat siekia priimti kitas nuolatinio pobūdžio konsolidavimo priemones ir (arba) paankstina kitas 2012 m. numatytas priemones. Šiuo metu vykdomas laipsniškas bankų pensijų fondų perdavimas valstybinei socialinio draudimo sistemai išimtinai padeda užtikrinti, kad būtų pasiektas 2011 m. biudžeto deficito tikslas. Šių pensijų fondų lėšos naudojamos taip, kad nebūtų padaryta žala ilgalaikiam tvarumui.

b) Portugalija priima priemones valstybės finansų valdymui sustiprinti. Portugalija įgyvendina naujame Biudžeto sistemos įstatyme numatytas priemones, įskaitant vidutinės trukmės biudžeto sistemos sukūrimą, parengia vidutinės trukmės fiskalinę strategiją ir įsteigia nepriklausomą Biudžeto tarybą. Vietos ir regioninio lygmens biudžeto sistema gerokai sustiprinama, visų pirma atitinkamus finansavimo teisės aktus derinant su Biudžeto sistemos įstatymo reikalavimais. Portugalija griežtina viešųjų finansų, visų pirma įsiskolinimų, stebėseną ir atskaitomybę; ji nustato įsiskolinimų sureguliavimo strategiją ir sugriežtina biudžeto vykdymo taisykles ir procedūras. Portugalija pradeda vykdyti sistemingą ir reguliarią fiskalinės rizikos, įskaitant dėl viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių ir valstybinių įmonių kylančią riziką, analizę, kaip neatsiejamą biudžeto proceso dalį.

c) Portugalija toliau stiprina darbo rinkos veikimą, visų pirma imdamasi priemonių užimtumo apsaugos teisės aktams, darbo užmokesčio nustatymo politikai ir aktyviai darbo rinkos politikai reformuoti.

▼B

d) Energetikos sektoriuje Portugalija imasi priemonių, skirtų palengvinti patekimą į rinką, paskatinti Iberijos pusiasalio dujų rinkos kūrimą ir peržiūrėti su elektros energijos gamyba susijusias rėmimo ir kompensavimo programas. Dėl kitų tinklų pramonės šakų, ypač transporto, telekomunikacijų ir pašto paslaugų, Portugalija priima papildomas priemones konkurencijai ir lankstumui skatinti.

▼M1

e) Portugalija toliau atveria ekonomiką konkurencijai. Vyriausybė imasi būtinų priemonių užtikrinti, kad Portugalijos valstybė arba bet kuri valstybinė įstaiga, veikdama kaip akcininkė, nesudarytų akcininkų susitarimų, kurie gali kliudyti laisvam kapitalo judėjimui arba turėti įtakos įmonių finansų kontrolei. Naujas Privatizavimo įstatymas taip pat atitinka laisvo kapitalo judėjimo principus, juo valstybei specialių teisių nesuteikiama ar nenumatoma. Pradedamas konkurencijos teisės aktų persvarstymas, siekiant užtikrinti spartesnį ir veiksmingesnį konkurencijos taisyklių įgyvendinimą.

▼B

f) Portugalija tobulina viešųjų pirkimų praktiką ir taisykles, taip prisidėdama prie konkurencingesnės verslo aplinkos ir didesnio viešųjų išlaidų veiksmingumo užtikrinimo.

▼M1

g) Portugalija priima priemones centrinio, regioninio ir vietos lygmens valstybinių įmonių veiksmingumui ir tvarumui gerinti. Portugalija parengia išsamų su valstybinėmis įmonėmis susijusį strateginį dokumentą, kuriame apžvelgiama jų tarifų struktūra ir teikiamos paslaugos, taip pat skolinimosi poreikių ribojimo nuo 2012 m. planą. Portugalija įgyvendina dabartinius planus, kuriais siekiama vidutiniškai bent 15 % sumažinti veiklos sąnaudas centrinės valdžios finansuojamose valstybinėse įmonėse, išskyrus sveikatos priežiūros sektorių, ir parengia lygiavertį planą, skirtą regioninės ir vietos valdžios finansuojamoms valstybinėms įmonėms.

h) Portugalija įgyvendina privatizavimo programą. Visų pirma, 2011 m. parduodami valstybės sektoriui priklausantys EDP, REN bei GALP ir, jei rinkos sąlygos leis, TAP akcijų paketai. Parengiamas *Parpublica* strateginis privatizavimo planas. Į privatizavimo planą iki 2013 m. pabaigos taip pat įtraukiama *Aeroportos de Portugal*, CP krovinių vežimo filialas, *Correios de Portugal* ir *Caixa Seguros*, taip pat keletas mažesnių bendrovių.

▼B

6. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, 2012 m. priima šias priemones:

▼M1

a) Į 2012 m. biudžetą įtraukiamas poveikio biudžetui neturintis mokesčių sistemos perkalibravimas, siekiant sumažinti darbo sąnaudas ir padidinti konkurencingumą. Reforma rengiama konsultuojantis su Komisija, ECB ir TVF.

b) Į 2012 m. biudžetą įtraukiamos c ir d punktuose apibūdintos priemonės, kurių vertė mažiausiai 5,1 mlrd. EUR. Bet kokiam trūkumui, kuris gali atsirasti dėl biudžeto pokyčių 2011 m., padengti imamasi papildomų, daugiausia išlaidų srities, priemonių. Vyriausybė parengia atnaujintą biudžeto būklės ir perspektyvų vertinimą, atsižvelgdama į būsimas diskusijas dėl 2012 m. biudžeto su Komisija, ECB ir TVF prieš tai, kol jis bus tvirtinamas Vyriausybės.

▼B

c) Biudžete numatoma 2012 m. išlaidas sumažinti mažiausiai 3,5 mlrd. EUR, įskaitant: plataus masto centrinės valdžios reorganizaciją; besidubliuojančių ir kitų neveiksmingų funkcijų panaikinimą; lėšų švietimui ir sveikatos priežiūrai mažinimą; pervedimų regionų ir vietos valdžios institucijoms mažinimą; viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus mažinimą; pensijų koregavimą; ir kapitalo išlaidų bei kitų išlaidų, kaip numatyta Programoje, mažinimą.

d) Pajamų srityje į biudžetą įtraukiamos pajamų srities priemonės, kurių bendra vertė per ištisus metus sudaro apie 1,5 mlrd. EUR, *inter alia*, apimančios: gyventojų pajamų ir įmonių pelno mokesčių bazių išplėtimą sumažinant mokesčių atskaitas ir ribojant specialių taisyklių taikymą; pensijų ir darbo pajamų atžvilgiu taikomų fizinių asmenų pajamų mokesčio atskaitų suvienodinimo užtikrinimą; pokyčius nuosavybės mokesčių srityje gerokai mažinant atleidimo

▼B

nuo mokesčių atvejų skaičių; PVM bazių išplėtimą sumažinant atleidimo nuo mokesčių atvejų skaičių ir persvarstant prekių ir paslaugų, kurioms taikomi mažesni, pereinamojo laikotarpio arba didesni tarifai, sąrašus; ir akcizų didinimą. Šios priemonės papildomos kovos su mokesčių vengimu, sukčiavimu ir formalumų nesilaikymu veiksmais.

e) Portugalija įdiegia tvirtesnę teisinę ir institucinę sistemą fiskalinei rizikai vertinti prieš sudarant viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių sutartis. Portugalija taip pat priima teisės aktą, skirtą reglamentuoti valstybinių įmonių kūrimą ir veikimą centriniu, regioniniu ir vietos lygmeniu. Portugalija nesudaro viešojo ir privačiojo sektorių partneryščių sutarčių arba nesteigia valstybinių įmonių, kol nebaigta peržiūra ir neįdiegta nauja teisinė struktūra.

f) Vietos valdžios administravimas Portugalijoje šiuo metu susideda iš 308 municipalitetų ir 4 259 apylinkių. Portugalija parengia konsolidacijos planą, siekiant tuos subjektus reorganizuoti ir ženkliai sumažinti jų skaičių. Šie pokyčiai įsigalios nuo naujo rinkimų ciklo pradžios.

g) Portugalija modernizuoja pajamų administravimą sukurdama vieną bendrą subjektą, sumažindama savivaldybių skyrių skaičių ir spręsdama likusias mokesčių skundų sistemos problemas.

h) Portugalija priima teisės aktus nedarbo draudimo sistemai reformuoti, be kita ko, mažindama ilgiausią nedarbo draudimo išmokų laikotarpį iki 18 mėnesių, nustatydama nedarbo draudimo išmokų ribą, kad jos būtų lygios 2,5 karto socialinės paramos indekso, mažindama išmokas nedarbo laikotarpiu, mažindama minimalų įmokų laikotarpį ir suteikdama teisę į išmokas tam tikroms savarankiškai dirbančių asmenų kategorijoms. Peržiūrėjus dabartinę praktiką ir sutarus dėl veiksmų plano, stiprinama aktyvi darbo rinkos politika.

i) Išeitinių išmokų sistema, remiantis Susitarimo memorandumo sąlygomis, suderinama su kitų ES valstybių narių taikoma praktika.

j) Sušvelninamos užmokesčio už viršvalandžius taisyklės ir nustatoma lankstesnė darbo laiko tvarka atsižvelgiant į Susitarimo memorandumą.

k) Portugalija skatina darbo užmokesčio pokyčius, atitinkančius darbo vietų kūrimo ir įmonių konkurencingumo didinimo tikslus, siekiant panaikinti makroekoniminį disbalansą. Bet koks minimalaus darbo užmokesčio didinimas bus vykdomas tik tuomet, jei tai bus pagrįsta atsižvelgiant į ekonomikos ir darbo rinkos pokyčius. Imamasi priemonių, skirtų spręsti esamų derybų dėl darbo užmokesčio sistemų trūkumus, be kita ko, priimant teisės aktus, skirtus iš naujo apibrėžti kriterijus ir sąlygas dėl kolektyvinių sutarčių taikymo išplėtimo ir sudaryti geresnes sąlygas įmonių lygmens susitarimams.

l) Parengiamas veiksmų planas vidurinio išsilavinimo ir profesinio mokymo kokybei gerinti.

▼B

m) Gerinamas teismų sistemos veikimas įgyvendinant priemones, pasiūlytas pagal teismų sistemos reformos planą, ir tvarkant bei audituojant neišnagrinėtas bylas, siekiant nustatyti, kaip būtų galima užtikrinti, kad neliktų neišnagrinėtų bylų ir kad būtų skatinami alternatyvūs ginčų sprendimo būdai.

n) Gerinama konkurencijos sistema stiprinant nacionalinių reguliavimo institucijų nepriklausomumą ir išteklius. Liberalizuojamos laisvųjų profesijų atstovų teikiamos paslaugos tobulinant profesinių kvalifikacijų sistemą ir panaikinant reglamentuojamoms profesijoms taikomus apribojimus.

o) Panaikinami reguliuojami tarifai mažmeninėse elektros energijos ir dujų rinkose.

7. Portugalija, laikydamasi Susitarimo memorandumo sąlygų, 2013 m. priima šias priemones:

a) Į 2013 m. biudžetą įtraukiamos fiskalinio konsolidavimo priemonės, kurių bendra vertė siekia mažiausiai 3,2 mlrd. EUR ir kurios skirtos valdžios sektoriaus deficitui mažinti laikantis 3 straipsnio 3 dalyje nurodytų terminų. Visų pirma, išlaidų srityje biudžete numatomas išlaidų sumažinimas mažiausiai 2,5 mlrd. EUR 2013 m., įskaitant: centrinės valdžios, švietimo ir sveikatos priežiūros išlaidų mažinimą; pervedimų regionų ir vietos valdžios institucijoms mažinimą; viešojo sektoriaus darbuotojų skaičiaus mažinimą; ir valstybinių įmonių išlaidų mažinimą.

b) Į biudžetą įtraukiamos pajamų srities priemonės, be kita ko, visų pirma apimančios tolesnį gyventojų pajamų ir įmonių pelno mokesčių bazių išplėtimą, akcizų didinimą ir nuosavybės mokesčių pokyčius; jas įgyvendinus turėtų būti gauta beveik 0,8 mlrd. EUR papildomų pajamų. Portugalija gerina verslo sąlygas mažindama administracinę naštą – paprastinimo reformas (vienas bendras informacinis punktas ir patvirtinimo nereikalaujantys projektai) įgyvendindama visuose ekonomikos sektoriuose, ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms švelnindama kreditavimo apribojimus, kartu įgyvendindama 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius ([1]).

c) Portugalija užtikrina, kad nebeliktų teismuose nebaigtų nagrinėti bylų.

8. Siekdama atkurti pasitikėjimą finansų sektoriuje, Portugalija atlieka tinkamą bankų sektoriaus kapitalo restruktūrizaciją ir planingai mažina jo finansinį įsiskolinimą, taip pat baigia spręsti *Banco Português de Negócios* bylą. Atsižvelgiant į tai, kad būtų išsaugotas finansinis stabilumas, Portugalija parengia ir su Komisija, ECB ir TVF suderina strategiją dėl būsimos Portugalijos bankų grupių struktūros ir jų veikimo. Visų pirma, tiksliai laikydamasi terminų, nustatytų Susitarimo memorandume 2011–2014 m. laikotarpiui, Portugalija:

▼M1

a) skatina bankus stiprinti savo užstatų atsargas ir prižiūrėti Vyriausybės garantuojamų bankų obligacijų emisiją – laikantis ES valstybės pagalbos taisyklių patvirtinta iki 35 mlrd. EUR emisija.

([1]) OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

▼M1

b) atidžiai prižiūri, kaip laikomasi bankų pateiktų planų 9 % pagrindinio 1 pakopos kapitalo pakankamumo minimalų rodiklį pasiekti iki 2011 m. pabaigos, o 10 % – vėliausiai iki 2012 m. pabaigos. Jei bankai negali laiku pasiekti reikalaujamų kapitalo poreikio ribų, jie gali prašyti, kad valstybė laikinai suteiktų privatiems bankams kapitalo pagal sukurtą 12 mlrd. EUR bankų mokumo paramos priemonę.

c) užtikrina subalansuotą ir planingą bankų sektoriaus įsiskolinimo mažinimą, kuriuo ir toliau iš esmės prisidedama prie finansavimo disbalanso ilgalaikio pašalinimo. Bankų finansavimo planuose siekiama programos laikotarpiu paskolų ir indėlių santykį sumažinti iki maždaug 120 %, taip pat sumažinti priklausomybę nuo Eurosistemos teikiamo finansavimo. Portugalijos bankas turi paprašyti, kad iki rugsėjo pabaigos bankai peržiūrėtų savo finansavimo planus. Šie finansavimo planai peržiūrimi kas ketvirtį, pradedant nuo antrosios programos peržiūros. Jei atsiranda nukrypimų nuo bankų finansavimo planų, Portugalijos bankas imasi atitinkamų veiksmų.

▼B

d) Nurodo bankams taikomus aiškius periodinius siektinus finansinio sverto rodiklius ir 2011 m. sustiprina mokumo ir finansinio įsiskolinimo mažinimo vertinimo sistemą.

▼M1

e) užtikrina, kad valstybinė įmonė *Caixa Geral de Depositos* būtų modernizuota, siekiant pagal poreikius padidinti jos pagrindinės veiklos, kuri yra bankininkystė, kapitalo bazę; išteklius, reikalingus kapitalo bazei padidinti, turėtų suteikti grupė. Užbaigia *Banco Português de Negócios* pardavimą, gavusi Komisijos patvirtinimą pagal valstybės pagalbos taisykles.

▼B

f) Iki 2011 m. pabaigos iš dalies pakeičia teisės aktus dėl ankstyvos intervencijos ir bankų išskaidymo, taip pat dėl indėlių garantijų fondo ir dėl žemės ūkio savitarpio kredito įstaigų garantijų fondo, kad būtų apsaugoti indėlininkai ir sudarytos palankesnės restruktūrizavimo sąlygos. Visų pirma, šiems fondams turėtų būti palikta teisė finansuoti sunkioje padėtyje esančių kredito įstaigų išskaidymą, tačiau ne didinti jų kapitalo bazę. Toks finansavimas negali viršyti garantuotų indėlių sumos, kuri turėtų būti išmokama likvidavimo atveju, ir leidžiamas tik tuo atveju, jei tai neturi poveikio tų fondų pajėgumui vykdyti savo pagrindinę funkciją.

g) Iki 2011 m. lapkričio mėn. pabaigos iš dalies pakeičia Bankroto įstatymą numatant, kad garantija apsaugotiems indėlininkams ir (arba) fondams (tiesiogiai arba pagal teisių perleidimą) būtų suteikiama pirmenybė prieš neapsaugotus kreditorius į kredito įstaigos turtą nemokumo atveju, taip pat labiau remiant gyvybingų įmonių veiksmingą gelbėjimą.

h) Įsipareigoja skatinti privačius investuotojus išlaikyti jų bendrą rizikos laipsnį savanoriškumo pagrindu.

▼B

9. Siekdama užtikrinti, kad Programos sąlygos būtų sklandžiai įgyvendinamos, ir norėdama padėti tvariai panaikinti disbalansą, Komisija nuolat teikia patarimus ir rekomendacijas dėl fiskalinių, finansų rinkos ir struktūrinių reformų. Pagal pagalbos Portugalijai sistemą, Komisija kartu su TVF ir su ECB periodiškai peržiūri sutartų priemonių veiksmingumą ir jų ekonominį bei socialinį poveikį ir rekomenduoja būtinus koregavimus, kad būtų skatinamas ekonomikos augimas ir darbo vietų kūrimas, užtikrintas būtinas fiskalinis konsolidavimas ir iki minimumo sumažintas žalingas socialinis poveikis, visų pirma turint omenyje labiausiai pažeidžiamus Portugalijos visuomenės narius.

4 straipsnis

Portugalija atidaro specialią sąskaitą Portugalijos banke Sąjungos finansinei pagalbai administruoti.

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

6 straipsnis

Šis sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.